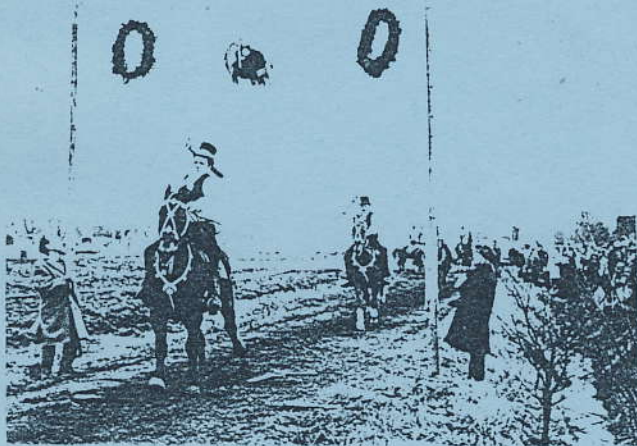


MÅNEDSBLADET

-glemmer du ...



TÅRNBY KOMMUNES LOKALHISTORISKE SAMLING

NR. 2

FEBRUAR 1994

## FASTELAVN ER MIT NAVN...

Februar står i fastelavnens tegn, og fastelavnstraditionerne har ikke ændret sig meget i nyere tid. Fra Lokalhistorisk Samlings studiekreds i Kastrup stammer følgende erindringer om fastelavnen i 30erne og 40erne.

Vi var udklædt som indianere, vagabonder og lapse, og slog katten af tønden. Der var præmie til kattekongen og bundkongen. Så fik vi varm chokolade og fastelavnsboller. Det var altid meget koldt den dag, så den varme chokolade gjorde godt. Når vi havde slået katten af tønden hjemme hos os selv, gik vi andre steder hen. Vi kendte tidspunkterne for tøndeslagningen alle steder. Bager Svendsen på Søvangs Alle holdt også fastelavn for børnene i nabolaget. Om mandagen raslede vi.



## FASTELAVNSRIDNING

På Amager kendes en særlig fastelavnsskik: fastelavnsridningen, som stadig holdes i hævd i Dragør (søndag), St. Magleby (mandag) og Ullerup (onsdag).

Fastelavnsridningen har siden 1800-tallet haft den form, den har i dag, med faste regler for forberedelse, påklædning og pyntning af hesten. Følgende beretning om fastelavnstraditionerne på Amager er taget fra Birte Hjorths bog Fastelavn i Hollønderbyen.



*Tønderidning i St. Magleby på Amager.*

*Maleri af Axel Emil Krause. 1897.*

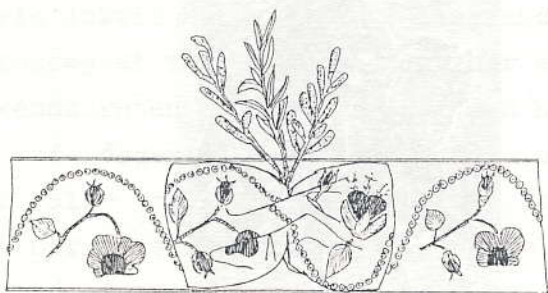


### TØNDEKARLEN

Fastelavnsrytterne eller tøndekarlene red tidligere i amagerdragter, men i dag bruges sorte bukser, sort broderet vest med sølvknapper og hvid skjorte med stivede ærmer, dertil høj hat med broderet hattebånd. Mon ikke det moderne termotøj har fundet vej under denne lidt sparsomme påklædning.

### TØNDESTOKKEN

Køllen eller tøndestokken er lavet af asketræ, som er en stærk træsort. Træet lagres i et år, før det drejes til stok. Stokken males i almuegrønt og -rødt med guldbronze og sort hoved.



*Monster fra det broderede bånd,  
der hører til rytterens høje hat.*

## PYNTNING AF HESTEN

Hestehalen flettes i 3 eller 5 fletninger, som bindes op mod haleroden i en roset. Rosetten pyntes med røde og hvide silkebånd. Manken flettes også, og heri indsættes en ranke af kunstige blomster. Toppen pyntes ligeledes med kunstige blomster på et ovalt stykke træ, som skal beskytte hesten mod slag fra køllen.

Seletøjet er kopieret fra husarkorpsets paraderidetøj. Seletøjet er besat med snogepander eller porcelænssnegle. Hvert seletøj bliver påsyet med ca. 800 sneglehuse. Den hvælvede side slibes glat, og undersiden med den takkede rille vendes frem.



*Husarkorpsets paraderidetøj. Ca.1830.*

## TØNDEN

Tønden fremstilles specielt til ryttere, idet den forsaves, således at bunden falder først, dernæst stavene i korte stykker, og til sidst låget. Derved undgås spidse ender, som kan skade rytterne. Der er i øvrigt ved fremstillingen taget højde for, hvor mange deltagere, der er i fastelavnsridtet. Tønden males i blå og røde farver med sølvbronzerede bånd og guldbronzerede liljer - det hollandske fyrstehus Oraniens farver.

Tønden ophænges og flankeres af to store grønne kranser, bundet af gran.

## FLAGMÆND

Forrest i rytternes kortege rider to fanebærere, hvis lokale betegnelse er flagmænd. Det er en æressag at være flagmand. De har ansvaret, skal kende ruten og de personer, man besøger i løbet af dagen. Det er dem, der udbringer skåler alle de steder, rytterne kommer på besøg. Der er stil over de to, når de rider af sted med tømme i venstre hånd og i højre fanestangen, hvorfra Dannebrog smelder i vinden.





*Flagmænd i Tømmerup, ca. 1935. Fra venstre:*

*gårdejer Edv. Christensen, Højgård, og*

*gårdejer Ole Olsen, Tømmeruphøj.*

## MUSIKVOGNEN

Efter flagmændene følger en charabanc med fem messingblæsere. Tidligere var de til hest, men kan i dag udelukkende koncentrere sig om musikken.

## HESTEHOLDERE

Bagest i den lange kortege følger hesteholderne på cykel. De har til opgave at holde hestene, når der skal skåles med gårdenes værtspar. Der er ofte trangsel på gårdspladserne, så det er godt med en ung hestekyndig til at holde hestene i ro. Så vanker der til gengæld et glas punch i ny og næ.

## PUNCHEN

En af de vigtigste ingredienser ved fastelavnsridningen er punchen, som skal laves efter en ganske bestemt opskrift. Der findes to forskellige slags, en æggepunch og en rompunch. Opskriften på rompunch er 1 kop sukker (sukkerknald), 2 kopper mørk, brun rom (60%) og 3 kopper kogende vand. Det skulle give en god punch, der nok kan holde rytterne varme, indtil næste besøg. Rytterne besøger ca. 50 steder inden tøndeslagningen kl.16.





## PÅ DAGEN

Den store dag samles rytterne og begiver sig ud på ruten, som er nøje planlagt på forhånd. På besøgsstederne serveres punch, som rækkes op til rytterne, og de udbringer et leve for værtsparet. Værten kvitterer med en solosang for skålen.

Kl. 16 starter tøndeslagningen og tøndekongen skal findes. Han belønnes med en stor rød/hvid sløjfe, der bindes om venstre arm og får et kys af årets tøndedronning. Ved ballet om aftenen skal han danse de første tre danse med tøndedronningen, som før i tiden var ældste uforlovede pige, men som nu udpeges blandt medlemmernes unge døtre.



*Tøndekongen modtager sit kys fra dronningen.*

Hvis du har billeder, oplysninger  
eller andet af lokalhistorisk inter-  
esse, så henvend dig til :

LOKALHISTORISK SAMLING  
KAMILLEVEJ 10  
2770 KASTRUP

ÅBNINGSTID:  
MANDAG 16 - 20  
TIRSDAG 12 - 16  
FREDAG 12 - 15

~~~~~

Lokalhistorisk Samling  
har desuden en fast  
udstilling på Kastrupgård:

MIDT PÅ AMAGER

Åbent: tirsdag - søndag 14 - 17  
          onsdag tillige       19 - 21